

2026-05-21
U2024/02810
U2026/01032

Utbildningsdepartementet

Vetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Uppdrag till Vetenskapsrådet om nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten

Regeringens beslut

Regeringen ger Vetenskapsrådet i uppdrag att ansvara för en nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering vid högre utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten vid universitet och högskolor, statliga forskningsfinansiärer och andra berörda myndigheter.

Vetenskapsrådet ska samarbeta med Lunds universitet, Universitets- och högskolerådet samt med Verket för innovationssystem (Vinnova). Dessa myndigheter ska bistå Vetenskapsrådet med kompetens och erfarenhet i arbetet med den nationella stödfunktionen.

Vetenskapsrådet ska i årsredovisningarna för åren 2027–2028 beskriva hur arbetet har bedrivits och vilka resultat som har uppnåtts.

För uppdraget får Vetenskapsrådet använda upp till 7 miljoner kronor för 2026. För 2027 beräknas högst 7 miljoner kronor för uppdraget. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.

Närmare beskrivning av uppdraget

Syftet med den nationella stödfunktionen för ansvarsfull internationalisering ska vara att främja och uppmuntra internationella samarbeten som är så öppna som möjligt och så säkra som nödvändigt. Vetenskapsrådets arbete med stödfunktionen ska stödja implementering av de vägledande nationella riktlinjerna som Vetenskapsrådet har i uppdrag att ansvara för (U2025/01518).

I Vetenskapsrådets arbete med stödfunktionen ska ingå att bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte, samla och tillgängliggöra evidensbaserade verktyg och metoder samt möjliggöra för diskussionsbaserade forum mellan aktörer inom högre utbildning, forskning och innovation. Vetenskapsrådet ska i arbetet med stödfunktionen föra en nära dialog med forskningsfinansiärer och andra myndigheter och aktörer som berörs av arbetet med ansvarsfull internationalisering. Vetenskapsrådet ska även föra en nära dialog med och beakta synpunkter från myndigheter vars ansvarsområden är viktiga för arbetet med ansvarsfull internationalisering, särskilt Försvarets materielverk, Försvarmakten, Inspektionen för strategiska produkter, Patent- och registreringsverket och Säkerhetspolisen.

I arbetet med stödfunktionen ska Vetenskapsrådet beakta rådets rekommendation av den 23 maj 2024 om ökad forskningssäkerhet (C/2024/3510) samt andra relevanta initiativ och akter gällande forskningssäkerhet som genomförs inom ramen för EU-samarbetet. Det är även viktigt att i arbetet ta tillvara synergier med och erfarenheter från övriga befintliga nationella och internationella initiativ och samarbeten som har relevans för uppdraget.

Vetenskapsrådet ska även samarbeta med Vinnova inom ramen för Vinnovas arbete med riktlinjer och stöd till övriga aktörer i innovationsstödsystemet, inklusive företag, som är delaktiga i internationella forsknings- och innovationssamarbeten.

Skälen för regeringens beslut

Internationella samarbeten inom högre utbildning, forskning och innovation behöver bedrivas så öppet som möjligt och så säkert som nödvändigt, där öppenhet och säkerhet förstås som kompletterande och ömsesidigt förstärkande aspekter. Det är en stor utmaning att balansera öppenhet och tillitsbaserat internationellt samarbete med nödvändigt och precist skydd, bl.a. i rekryteringsprocesser. Det är därför viktigt att lärosäten, statliga forskningsfinansiärer och andra berörda myndigheter har god förmåga att göra väl avvägda bedömningar av risker såväl som möjligheter i internationellt samarbete samt att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att hantera dessa risker.

Forskningssäkerhet är en framträdande del inom begreppet ansvarsfull internationalisering. I Europeiska rådets rekommendation om stärkt forskningssäkerhet definieras forskningssäkerhet kortfattat som förutseende och hantering av risker i samband med oönskad överföring av kritisk kunskap och teknik, otillbörlig påverkan på forskning samt etiska och integritetsrelaterade kränkningar. I rådsrekommendationen rekommenderas medlemsländerna även att beakta principer för ansvarsfull internationalisering vid utformning och genomförande av politiska åtgärder för att öka forskningssäkerheten.

Utifrån vad regeringen har angett i uppdraget om riktlinjer för ansvarsfull internationalisering vid högre utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten (U2025/01518) ska Vetenskapsrådet ansvara för vägledande nationella riktlinjer för ansvarsfull internationalisering vid internationella samarbeten inom högre utbildning, forskning och innovation. Med utgångspunkt i de vägledande nationella riktlinjerna ska statliga universitet och högskolor, Universitets- och högskolerådet, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Vinnova, Statens energimyndighet, Rymdstyrelsen, Kungl. biblioteket, Institutet för rymdfysik och Polarforskningssekreteriatet ta fram verksamhetsanpassade riktlinjer om ansvarsfull internationalisering vid internationella samarbeten. Vinnova ska även ta fram vägledande riktlinjer för övriga aktörer i innovationsstödssystemet, inklusive företag, som är delaktiga i internationella forsknings- och innovationssamarbeten.

För att aktörerna ska få goda förutsättningar att tillämpa riktlinjerna och ta ansvar för att internationella samarbeten sker ansvarsfullt och säkert bör Vetenskapsrådet ges ansvar för en nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering vid högre utbildnings- forsknings- och innovationssamarbeten.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

Beate Eellend

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/INS

Utrikesdepartementet/ES NIS ESP, HF FH SF, HF HI PG

Försvarsdepartementet/MF EM

Socialdepartementet/SAM BEM

Finansdepartementet/BA, OFA SFÖ

Klimat- och näringslivsdepartementet/CKS GR1, E HIE, NIM G1

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SMF

Försvarets materielverk

Försvarsmakten

Inspektionen för strategiska produkter

Lunds universitet

Patent- och registreringsverket

Säkerhetspolisen

Universitets- och högskolerådet

Verket för innovationssystem